

KINH CHÁNH PHÁP NIỆM XỨ

QUYỂN 35

Phẩm 6: QUÁN THIÊN (Phần 14)

TAM THẬP TAM THIÊN (Phần 11)

Lại nữa, này các Tỳ-kheo! Đã biết quả báo của nghiệp, hãy quan sát trụ xứ của cõi trời Tam thập tam. Dùng văn tuệ biết trụ xứ thứ hai mươi chín của cõi này tên là Mạn-đà-la. Do những nghiệp gì chúng sinh được sinh lên cõi này? Dùng văn tuệ thấy người thuận hành chánh pháp bằng tâm chánh trực, không não hại chúng sinh, hiểu đúng về nhân quả, giữ giới thanh tịnh, thích giữ giới, không đối gạt, trong sạch không nơ, giống như vàng ròng, tu hành chánh kiến, thọ trì giới lành, sợ đời vị lai, bố thí tu phước. Thấy Tỳ-kheo tu thiền muốn đoạn trừ sự trói buộc của ma, vào lúc mùa hè nóng nực đổ mồ hôi, khát nước liền đem nước ngọt cúng dường hoặc cúng quạt. Người này không giết hại chúng sinh, thấy kẻ săn bắn các loài chim như chim sẻ để nuôi, giết hoặc để chơi, người này sợ kẻ kia sát hại nên chuộc mạng sống trả về chỗ cũ, để chúng được an vui. Đó là không sát sinh, tạo lợi ích cho chúng sinh. Thế nào là không trộm? Lo sợ từng quả báo của nghiệp vi tế, thấy trên bờ sông, hoặc những nơi khác có nhánh dương hoặc đường mật, người giữ giới do tâm Từ, dù đói khát vẫn không lấy, không uống để bố thí người đi đường, đó là không trộm. Người này sau khi chết được sinh lên cõi trời Tam thập tam. Ở đó có đủ các đục lặc, âm nhạc vườn rừng, chim chóc hót tiếng rất hay. Trong ao sen có đủ các loài chim hồng, loài ong, cây cối trong rừng được trang trí bằng bảy báu. Trong ao sen sức nức mùi hương, đẹp như lưu ly, vui chơi ở đó. Trên núi, bảy báu sáng rực, hang đá bằng bảy báu vàng, bạc, pha lê, báu nhân-đà xanh, các loài chim cánh bằng bảy báu hót tiếng rất hay nghe rất vui tai. Các Thiên chúng tùy thuận nhau. Trong rừng có đủ các thức ăn uống ngon ai thấy cũng vui mừng khen ngợi. Trong rừng còn có các màu sắc để trang sức thân mình, cùng trăm ngàn ngọc nữ vui chơi thọ nhận diệu lạc cõi trời, thân thể sáng rực. Thiên tử này hưởng quả báo của nghiệp, các Thiên nữ vây quanh vui đùa. Thọ lạc xong, Thiên tử muốn đến rừng bằng bảy báu lưu ly. Ở đó chim hót rất hay, chư Thiên cùng Thiên nữ vui chơi nghe nhạc hưởng lạc. Trong rừng có ao thanh thủy đẹp, chư Thiên vui chơi thọ lạc ở ao sen. Khi ấy, Thiên tử mới sinh cùng Thiên nữ đến rừng kia. Thấy Thiên tử ca múa vui chơi đang từ từ đi đến, chư Thiên liền ra nghênh đón, đến ao thanh thủy vui chơi thọ lạc. Do oai lực của ao, chư Thiên muốn gì được nấy. Nếu muốn sắc đẹp, hương thơm, thì có đủ các loài ong, muốn thức uống có thức uống, muốn có thức ngon đủ sắc muôn vị thì cũng được thức ngon, sắc đẹp như trăng tròn. Nếu nghĩ đến rừng thì có rừng đủ công đức thù thắng, lưới linh che bên trên, gió nhẹ thổi phát ra tiếng hay như nhạc Càn-thát-bà. Chư Thiên lại nghĩ: Ta nên vào ao, lập tức họ vào ao tắm, trong ao được trang trí bằng châu báu, điện bằng tạp bảo, lan can bằng vàng, giường bằng vàng, bạc, lưu ly, báu xanh, pha lê, trải bằng thiên y. Thiên tử, Thiên nữ vui chơi thọ lạc trong ao không biết chán, không ganh ghét, luôn yêu kính nhau. Sau đó họ ra khỏi ao, đến rừng Ni-đơn-ca. Trong đó có đủ chim chóc, ao sen, chim

hót rất hay. Rừng này luôn có ánh sáng, đủ các công đức, thân chư Thiên sáng rực đầy đủ công đức, vui chơi thọ lạc khắp nơi. Khoái lạc bậc nhất của phàm phu ngu si là Thiên tử, Thiên nữ vui chơi thọ lạc. Phàm phu ngu si bị lưới nữ nhân trời buộc, trôi lăn trong sinh tử. Vui chơi thọ lạc một thời gian lâu họ đến cung điện núi Ma-đa. Lên ngọn Tu-di, gió nhẹ thổi y phục họ bay theo gió lên đỉnh Ma-đa. Thấy cung điện xinh đẹp, có ao sen, bảy báu sáng rực, có đủ công đức. Núi Ma-đa cao lớn, đẹp đẽ thật không sao ví dụ được. Họ vui chơi thọ lạc ở đây xong, thấy ánh sáng đỉnh núi sáng hơn tướng ánh sáng tự thân, sáng như mặt trời. Lúc ấy lại có ánh sáng khác chiếu lên đỉnh núi sáng gấp trăm ngàn lần, Thiên tử ngạc nhiên, nhắm mắt, cúi đầu. Vì sao? Vì chưa hề thấy ánh sáng này. Chẳng bao lâu, ánh sáng đó liền mất, thấy vậy chư Thiên kinh sợ, giống như người cõi Diêm-phù-đề thấy đóm lửa trên trời rơi xuống mà kinh sợ. Sau đó, họ bình tĩnh cùng nhau bàn luận, vì sao có tướng lạ này, lại làm cho chư Thiên đều kinh sợ, trong chốc lát lại mất? Chư Thiên cùng nhau đến Thiên pháp đường. Thấy Đế Thích, họ đảnh lễ cúng dường, cung kính vây quanh. Lúc ấy, Thiên vương Thích-ca cùng các Thiên chúng đang ca múa vui chơi, còn chư Thiên cõi Mạn-đà-la thì không ca múa vui chơi, không khen ngợi Đế Thích, không thăm hỏi chư Thiên khác. Đế Thích bảo chư Thiên cõi Mạn-đà-la:

–Các Thiên tử! Vì sao không ca múa vui chơi?

Chư Thiên thưa:

–Chúng tôi thấy ở chỗ mình có việc lạ mà trước kia chưa từng thấy.

Đế Thích hỏi:

–Các ông thấy gì?

Chư Thiên thưa:

–Thưa Thiên vương! Chúng tôi vui chơi trên núi Ma-đa, thấy ánh sáng lớn từ trên chiếu xuống làm cho khắp núi sáng rực. Thấy vậy chúng tôi ngạc nhiên chẳng biết vì sao.

Nghe vậy, Đế Thích suy nghĩ vài phút, bảo các Thiên tử:

–Ta có nghe việc ấy. Lúc ấy ta hỏi Đức Thế Tôn: Vì sao có việc này? Đức Thế Tôn bảo: Đây Kiều-thi-ca! Ông đã đóng cửa đường ác, đừng lo sợ. Tất cả các pháp hữu vi đều nằm trong sự sinh diệt, đều là vô thường. Ông hãy lắng nghe, ta sẽ thuyết giảng. Đó là chư Thiên cõi trời Dạ-ma qua đời. Chư Thiên cõi trời Dạ-ma có thân thể, hoan lạc hơn cõi trời Tam thập tam trăm ngàn lần. Vì nghiệp hết nên họ bị thoái đọa. Cách đây khoảng trăm ngàn do-tuần họ từ cõi trời đọa lạc, ánh sáng mờ dần như đèn sắp tắt. Chư Thiên cõi Dạ-ma lúc đọa lạc, ánh sáng mờ mà còn như vậy hướng gì ánh sáng lớn nơi cõi Dạ-ma, thật không sao nói hết. Chư Thiên cõi trời Tam thập tam không thể nhìn được ánh sáng cõi Dạ-ma. Vì sao? Vì không phải cảnh giới của họ. Đây Kiều-thi-ca! Chư Thiên cõi trời Tam thập tam không thể nhìn được ánh sáng cõi Dạ-ma là vì chư Thiên cõi Dạ-ma có ba nghiệp, chư Thiên cõi trời Tam thập tam chỉ có hai nghiệp.

Ta đã nghe Đức Thế Tôn nói việc giống như những gì hôm nay các ông thấy.

Nghe vậy chư Thiên sinh tâm chán năm dục. Đó chính là tướng mà chư Thiên cõi Dạ-ma bị thoái đọa, ánh sáng đó cách đây vô số trăm ngàn do-tuần, từ hư không chiếu xuống. Các ông chớ lo sợ. Bấy giờ Thiên vương Thích-ca nói kệ cho chư Thiên:

*Theo lạc lớn là vậy
Giàu có cũng như thế*

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

*Nhất định phải đọa lạc
Chịu tất cả khổ đau.
Nghệp có quả tương ứng
Đức Thế Tôn dạy thế
Nhờ nghiệp nhân thù thắng
Nên quả báo cũng vậy.
Pháp tương tục bậc thượng
Là do nghiệp có được
Sự trôi buộc càng nhiều
Quả báo cũng như vậy.
Oai đức họ thù thắng
Nên biết nghiệp thù thắng
Nhờ nghiệp nhân thù thắng
Sắc lực được tối thượng.
Tất cả các Thiên chúng
Nghệp hết, bị thoái đọa
Giống như hạt giống hư
Dem trồng không mọc được.
Xét tâm tánh tương tục
Niệm niệm như ánh đèn
Niệm niệm tâm đã diệt
Các nghiệp cũng không còn.
Do nghiệp nhân vô thường
Chắc chắn bị hủy hoại
Xem hoan lạc là thường
Thì không thể có được.
Hoan lạc nếu thường còn
Không sinh cũng không diệt
Những người có trí tuệ
Không nên ham cảnh giới.
Người xa lìa ái dục
Được diệu lạc lìa ái
Tất cả pháp hữu lậu
Vô thường, khổ, không thật
Chỉ có pháp vô lậu
Mới là lạc bất động.*

Nói xong, Đế Thích lại an ủi chư Thiên cõi Mạn-đà-la để họ về bản xứ. Đế Thích lại bảo: “Các ông đừng sống phóng dật”.

Chư Thiên đành lễ Đế Thích trở về bản xứ. Ở đó họ thọ hưởng năm dục lạc, nghe năm thứ âm nhạc, trang sức đủ loại. Thọ hưởng diệu lạc đến khi nghiệp thiện hết, họ qua đời, lưu chuyển theo nghiệp, đọa vào địa ngục, ngạ quỷ, súc sinh. Nếu sinh trong cõi người, được ở nơi an ổn, hoặc làm đại nhân được mọi người yêu mến, không bệnh khổ, thuộc dòng quý tộc, luôn được vui vẻ cho đến già chết. Đó là nhờ dư báo.

Lại nữa, này các Tỳ-kheo! Đã biết quả báo của nghiệp, hãy quan sát trụ xứ của cõi trời Tam thập tam. Dùng văn tuệ biết trụ xứ thứ ba mươi của cõi này tên là Thượng

hạnh. Do những nghiệp gì chúng sinh được sinh lên cõi này? Dùng văn tuệ biết chúng sinh tu hành theo chánh pháp, tin quả báo của nghiệp, sống bằng chánh kiến, bố thí, tu phước, giữ một giới. Ban đầu giữ nhiều giới, sau giữ tất cả giới, cúng dường giày, bình tắm cho người hành đạo, không sát sinh, không trộm cướp, thấy người ở vùng biên địa bắt người giết thì chuộc mạng để họ thoát chết. Nếu là vua, nơi chiến tranh đồng trống mà được tài vật, sợ phạm giới trộm nên không lấy. Đó là không trộm. Thế nào là không sát sinh? Người giữ giới này, dù là vua, nhưng thấy kẻ ác muốn hại mình vẫn không giết họ. Người ấy sợ quả báo của nghiệp nên sau khi qua đời được sinh lên trụ xứ Thượng hạnh thuộc cõi trời Tam thập tam. Ở đó, nhờ nghiệp thiện nên được ba ngàn Thiên nữ hầu hạ. Các Thiên nữ trang sức xinh đẹp đàn hát ca múa khen ngợi Thiên tử và muốn gần gũi. Thấy vậy, Thiên tử cũng đến chỗ họ, ai nấy đều vui vẻ đến vườn Hoan hỷ. Cây vườn toàn bằng báu lưu ly, vàng, bạc, có đủ các dòng suối ao sen, bên trên có lưới linh báu, các loài chim hót tiếng rất hay. Vườn ấy có các thứ như vậy. Thiên tử, Thiên nữ chiếu sáng lẫn nhau nên càng thêm xinh đẹp. Trong rừng có núi Du hỷ bằng bảy báu, có vô số nai quý đẹp nhiều màu, hồng nai bằng báu xích liên hoa, lưng bằng chân châu, bụng bằng bạch ngân, đầu bằng vàng ròng, chân bằng san hô, sừng bằng pha lê. Có con toàn bằng vàng, có con vừa bằng vàng vừa bằng bạc, có con đủ màu sắc. Những con nai ấy đi theo Thiên tử kêu tiếng hay như tiếng ca Thiên nữ. Hưởng hoan lạc xong, chư Thiên đi đến núi Tu-di. Trên núi có dòng sông lớn tên Sơn cốc, họ cõi đủ các loại xe báu, trở năm âm nhạc, đủ các dục lạc, oai đức vui vẻ. Họ vui chơi hưởng lạc ở trên bờ sông, trong ao sen, trong rừng, ca hát vui tai, ai nấy đều vui vẻ, yêu mến nhau. Các Thiên tử, Thiên nữ xoa hương thơm trang sức vòng hoa. Nhờ nghiệp thiện nên thọ nhận diệu lạc cõi trời, nhờ nghiệp lực, dạo chơi khắp nơi, hưởng đủ hoan lạc tùy ý thật không sao nói hết, nay chỉ nói một ít, người thế gian không ai có thể nói hết. Vì sao? Vì không thể ví dụ được, diệu lạc cõi trời không gì sánh bằng. Người nhờ giữ giới mà được các diệu lạc như vậy. Ở đó, thọ hưởng hoan lạc đến khi nghiệp thiện hết, họ qua đời, lưu chuyển theo nghiệp, đọa vào địa ngục, ngạ quỷ, súc sinh. Nếu được sinh vào cõi người, được nơi vui vẻ, ở gần núi sông, vườn cảnh, hoặc được làm vua một nước, làm quan, oai đức thù thắng, là nhờ dư báo.

Lại nữa, này các Tỳ-kheo! Đã biết quả báo của nghiệp, hãy quan sát trụ xứ của cõi trời Tam thập tam. Dùng văn tuệ biết trụ xứ thứ ba mươi một của cõi này tên là Oai đức nhan. Do những nghiệp gì chúng sinh được sinh lên cõi này? Dùng văn tuệ biết chúng sinh với tâm thanh tịnh đệ nhất, bố thí tu phước, giữ bảy chi giới, không gần bạn xấu, giữ giới thanh tịnh, luôn siêng năng tu phước, tâm chân thật như luyện vàng ròng, giữ những giới không sát sinh, không trộm. Thế nào là không sát sinh? Như người trong nước hỗn loạn giết hại lẫn nhau, người giữ giới vì sợ phá giới nên thà bỏ thân mạng không hại người khác, không bảo người khác giết đó là không sát sinh. Thế nào là không trộm? Như trong nước hỗn loạn mọi người tranh giành cướp đoạt, người giữ giới vì sợ phá giới nên dù đói khát sắp chết nhưng thà bỏ thân mạng chứ không lấy vật của người khác. Thế nào là bố thí? Bố thí vào ruộng phước nào? Như cúng dường Phật, cúng nơi thuyết pháp, tu tập tâm ý, hiểu đúng, sau khi qua đời được sinh lên cõi Oai đức nhan. Ở đây thân hình có vòng ánh sáng bao quanh, có sắc đẹp thù thắng, hưởng quả báo tương xứng. Nhờ nghiệp thiện nghe được năm thứ âm nhạc vui tai, gửi hương Mạn-đà-la, hương Câu-xa-da-xá, hương hoa sen xanh, hoa hương bảy báu thích ý, lưới nệm đủ vị ngon cõi trời, mắt thấy sắc đẹp núi bảy báu, thân mặc áo đẹp mịn không có sơ vải, xoa

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

thân bằng hương hoa Ưu-bát-la. Nhờ nghiệp thiện, Thiên tử thành tựu quả báo cõi trời, có ngàn Thiên nữ hầu hạ, vườn rừng xinh đẹp đủ màu, treo linh báu trên cành vàng bạc, gió nhẹ thổi động phát tiếng hay vui thích, lại nghe những tiếng ca tụng, hưởng hoan lạc thù thắng, trang sức bằng y phục và vòng hoa cõi trời. Họ vui chơi trên núi thấy đủ sắc đẹp lưu ly, vàng, bạc, báu nhân-đà. Ở trên núi pha lê họ thấy thân mình như soi gương sáng, Thiên tử mới sinh có Thiên nữ vây quanh vào núi báu. Thấy trăm ngàn thân, vui vẻ khôn cùng, các Thiên nữ cũng vui vẻ khen ngợi rằng: Thân ta đoan chánh xinh đẹp, ta luôn được nghe năm âm nhạc, thọ diệu lạc nơi công năng của năm dục cõi trời. Các Thiên nữ vui vẻ dạo chơi thọ lạc từ núi này qua núi khác, từ hang này sang hang kia, bị độc ái làm say mê như người điên, tâm hành không chánh trực. Các Thiên tử bị phóng dật hủy hoại cũng thế. Thiên tử cùng Thiên nữ dạo chơi trên đỉnh núi, có đủ các thức ngon nghe tiếng chim hay trong vườn, họ thọ hưởng hoan lạc yêu mến nhau, cùng vui chơi, cùng nghĩ nhớ nhau. Họ trang sức bằng hoa anh lạc, cùng nhau đến vườn như ý, hoặc đến dòng sông, ao tắm. Trong ao này có nhiều hoa Ưu-bát-la đỏ và có thiên nga, vịt trời, uyên ương, chư Thiên đứng trên bờ ao hút nước hoa, uống thức uống cõi trời, cùng vui chơi với chim, ai cũng vui thích. Khi ấy chư Thiên bị độc ái làm say mê nên uống rượu, lửa ái thêm nhiều thiêu đốt củi năm dục, luôn khao khát ái dục không biết chán. Tất cả đều bị lưới dục trói buộc ví như người phạm pháp vua bị bắt. Các Thiên chúng thấy vô số ái dục lại đến đó vui chơi. Trong ao hoa sen Bát-đầu-ma, hoa Ưu-bát-la, hoa Câu-vật-đầu có nhiều loài chim vui chơi thọ lạc. Trong ao có loài chim tên Xích thủy, thân cánh bằng bảy báu sáng rực. Thấy Thiên chúng buông lung, chim hót kệ:

*Chư Thiên luôn phóng dật
Chim trời cũng như vậy
Chư Thiên và chim trời
Cả hai đều như nhau.
Thích hành động trái pháp
Không tìm vui giải thoát
Chư Thiên và chim trời
Chẳng khác một chút nào.
Nếu ai bỏ phóng dật
Tu hành theo chánh pháp
Là thù thắng thế gian
Nhờ không sống phóng dật.
Chư Thiên thích dạo chơi
Chim chóc cũng như vậy
Chư Thiên và chim trời
Như nhau chẳng khác gì.
Nhờ nghiệp nhân thù thắng
Thọ hưởng quả thù thắng
Nếu tạo các nghiệp ác
Không được sinh cõi lành.
Ai không biết sinh tử
Đều là pháp vô thường
Chư Thiên không hiểu biết
Ngu si như súc sinh.*

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

*Khổ sinh, già và chết
Lại cũng giống như thế
Ân ái và chia ly
Tuần tự chịu các khổ.
Người nào có trí tuệ
Biết được pháp thanh tịnh
Là thù thắng thế gian
Chẳng như người phóng dật.
Người nào hiểu khổ não
Phát sinh trí thanh tịnh
Người ấy là chư Thiên
Không phải kẻ phóng dật.
Bà con và anh em
Yêu thương thường chia lìa
Nếu không chán sinh tử
Chẳng khác gì loài chim.
Tội uống rượu tuy nặng
Say rượu còn tỉnh được
Phóng dật không thể tỉnh
Vì vậy phải từ bỏ.
Phóng dật hủy hoại người
Trôi lăn trong năm đường
Vì vậy bỏ phóng dật
Là phương tiện hay nhất.
Rượu chỉ trong một ngày
Làm người say không tỉnh
Phóng dật say mê người
Lưu chuyển trăm ngàn kiếp.
Ai trừ bỏ phóng dật
Đạt được nơi bất diệt
Người nào thích phóng dật
Luôn chịu sự sinh tử.
Những ai tìm lợi ích
Nên trừ bỏ phóng dật
Phóng dật sinh phiền não
Đại Thánh dạy như thế.
Loài chim sống phóng dật
Vì súc sinh ngu si
Vì có sao chư Thiên
Không trừ bỏ phóng dật.*

Nhờ nghiệp thiện, chim trời giáo hóa tạo lợi ích cho chư Thiên. Chim trời này như cha mẹ, vì lợi ích mà chỉ dạy. Vì tâm phóng dật nên chư Thiên ấy không biết pháp lợi ích mà chim trời đã hót.

Bấy giờ, chư Thiên đến vườn Ma-đa-la trời nhạc, yêu mến nhau vui chơi hưởng lạc. Cây của rừng này toàn bảy báu, cành lá sum suê có vô số ong bay lượn trên cây,

trong hoa báu. Thấy vậy chư Thiên đều vui vẻ, cùng Thiên nữ ca múa vui chơi. Tiếng ca Thiên nữ vang khắp khu rừng, tiếng chim tiếng ong cũng như tiếng ca vang dội khắp núi Tu-di. Núi Tu-di vốn đáng yêu nhưng khi có tiếng ca này dội lại thì càng đáng yêu hơn nữa. Nghe thấy vậy chư Thiên đều thọ hưởng hoan lạc, đủ các dục lạc. Họ cùng các Thiên nữ xinh đẹp vui chơi thọ lạc đến khi nghiệp thiện hết, họ qua đời lưu chuyển theo nghiệp, đọa vào địa ngục, ngạ quỷ, súc sinh. Nếu còn nghiệp thiện khác được sinh trong cõi người hưởng an lạc thù diệu, luôn vui vẻ, thân hình xinh đẹp, được mọi người yêu mến, hoặc được làm vua, quan là nhờ dư báo.

Lại nữa, này các Tỳ-kheo! Đã biết quả báo của nghiệp, hãy quan sát trụ xứ của cõi trời Tam thập tam. Dùng văn tuệ biết trụ xứ thứ ba mươi hai của cõi này tên là Oai đức diêm luân. Do những nghiệp gì chúng sinh được sinh lên cõi này? Dùng văn tuệ biết chúng sinh tu tập phước đức, không dối gạt, quan sát chánh pháp, lợi ích chúng sinh bằng tâm chánh kiến, tin Phật, Pháp, Tăng. Nếu thấy tháp Phật hoặc chùa bị hư thì sửa lại, nếu bị cháy thì ra sức dập lửa không tiếc thân mạng, hoặc thấy lửa đốt tài vật báu của Phật, Pháp, Tăng thì xả thân chữa cháy, nhảy vào lửa cứu người bị cháy. Vì tâm bị nên làm được những việc phước đức khó làm. Thế nào là không sát sinh, không trộm cướp? Nếu thấy vàng bạc vật báu rơi bên đường thì lấy lên rao hỏi: Đây là vật của ai? Nếu có người nhận thì hỏi hình tướng của vật, nếu đúng thì trả lại, nếu không có người nhận thì rao hỏi đủ bảy ngày không ai nhận thì giao cho vua, quan hoặc người chủ quận huyện. Nếu họ thấy người phước đức mà không nhận thì đem đến cúng dường Phật, Pháp, Tăng. Đó là không trộm. Thế nào là không sát sinh? Khi đi đường nếu thấy những con trùng nhỏ như kiến, sâu, tôm... thì tránh ra chỗ khác, vì tâm Từ bi giữ mạng chúng sinh, tin nghiệp quả, biết tội lỗi sinh tử, quan sát pháp sinh diệt, đó là không sát sinh. Người này sau khi qua đời được sinh lên trụ xứ Oai đức diêm luân của cõi trời Tam thập tam thuộc đường lành. Ở đó nhờ nghiệp thiện hưởng đủ hoan lạc không sao nói hết. Nay chỉ nói một phần nhỏ: toàn thân sáng rực như mặt trời nhưng không chói mắt. Nhờ nghiệp thiện nên trăm ngàn Thiên nữ vây quanh hưởng lạc. Cung điện bằng vàng, lưu ly, báu nhân-đà xanh. Họ vui chơi ca hát. Lại có vườn hoa luôn nở, nhiều loài chim hót tiếng rất hay, thấy sắc nghe tiếng đều ưa thích. Lại có khu rừng tên Khai hợp. khắp nơi sáng rực, dù mở mắt nhắm mắt đều thấy ánh sáng. Ở đó họ cùng Thiên nữ vui chơi thọ lạc, đi dạo khắp núi. Do tiếng ca nên có tiếng vang dội lại. Chư Thiên khác đang vui chơi thọ lạc nghe được tiếng vang liền ra khỏi rừng nói:

–Đó là tiếng gì mà giống như tiếng Thiên vương Thích-ca thứ hai?

Nhìn thấy Thiên tử mới sinh ai nấy đều vui vẻ ra nghênh đón, tán phục, bảo rằng:

–Lành thay! Thiên tử đến đây, Thiên tử là người thù thắng nhất trong các Thiên chúng. Ở đây Thiên tử giống như Thiên vương Thích-ca thứ hai.

Lúc ấy, chư Thiên khác cũng vội đến chỗ Thiên tử này, họ vây quanh ca múa vui chơi, cùng đến vườn Hoan hỷ. Các Thiên nữ cũng vây quanh Thiên tử ca múa vui chơi. Bất chợt, Thiên tử quay nhìn thấy chư Thiên theo sau thì rất vui vẻ, hỏi: Các người muốn đến đâu?

Chư Thiên đáp:

–Đến vườn Hoan hỷ thọ nhận công năng của năm dục. Vì chưa hề thấy được vườn ấy nên Thiên tử từ từ đi đến. Ánh sáng vườn này rực rỡ như vầng mặt trời.

Thấy vậy, Thiên tử mới sinh vui mừng đi vào rừng. Rừng này có vô số thứ đáng yêu. Trong một khu rừng có đủ bốn oai đức, đủ các âm thanh của loài chim. Có loài thì

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

hót tiếng hay, có loài chào đón: Lành thay! Thiên tử hãy đến đây, có loài thì vui mừng bay nhảy xung quanh. Rừng ấy có các loài chim xinh đẹp như thế. Lại có nơi khác, trong sông núi phát ra tiếng hay, bờ sông bằng vàng ròng. Trong ao có nhiều thiên nga, vịt trời, uyên ương kêu tiếng rất hay. Thiên tử cùng Thiên nữ vui chơi trên bờ ao, nghe năm âm nhạc vui vẻ thọ lạc. Sau đó họ lại đến vườn như ý. Thấy cây vườn sáng rực như mặt trời mặt trăng, Thiên tử mới sinh thọ hưởng năm dục thật không sao nói hết. Thiên tử lại đến ao sen Thiên chúng vây quanh như hầu Đế Thích, ai nấy đều vui vẻ. Sau đó họ lại đến đỉnh núi Cao tụ ca múa vui chơi. Thiên tử, Thiên nữ cùng nhau nô đùa thọ hưởng dục lạc. Trên đỉnh núi có ao sen lớn, chim chóc cùng Thiên chúng thọ hưởng mọi hoan lạc, nhờ nghiệp thiện chúng cũng xinh đẹp, cùng Thiên chúng vào rừng Như ý, Thượng vị vui chơi thọ lạc. Ở trên đỉnh núi có nhiều loại chim xinh đẹp. Thọ lạc một thời gian lâu, Thiên tử quan sát cõi mình. Thiên tử mới sinh khởi tâm hy hữu trăm ngàn Thiên chúng vây quanh, cùng nhau đến Thiên pháp đường yết kiến Đế Thích.

Đến nơi, Thiên tử mới sinh thấy Thiên pháp đường có đủ các vật báu đã nói ở trước.

Thấy Thiên tử mới sinh, Đế Thích vui mừng nói kệ:

*Nhờ quả báo nghiệp thiện
Được sinh lên cõi này
Nhưng cũng ở chốn ấy
Chết sẽ phải đọa lạc.
Nghiệp hết bị thoái đọa
Lưu chuyển theo nghiệp lực
Giờ tu tập nghiệp thiện
Sau sẽ không hối hận.
Phóng dật, tham dục lạc
Tiêu diệt hết nghiệp lành
Do nay sống buông lung
Nghiệp hết, đọa đường ác.
Thấy chư Thiên đọa lạc
Cớ sao không nhàm chán
Ta cũng sẽ đọa lạc
Chắc chắn không nghi ngờ.
Những ai sợ đời sau
Hãy thuận hành chánh pháp
Cho đến lúc lâm chung
Không lo sợ đường ác.
Phóng dật không lo sợ
Tâm tạo nghiệp bất thiện
Sau chịu nhiều khổ não
Chết sinh tâm hối hận.
Tất cả các Thiên chúng
Đều phải bị thoái đọa
Đã biết dục vô thường
Không nên sống phóng dật.
Năm dục gạt chúng sinh*

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Bị dục lạc mê mờ
Lưới dục luôn trời buộc
Đọa vào trong địa ngục.
Đã biết sự suy hại
Hãy làm việc lợi ích
Nhờ điều phục tâm mình
Lâm chung không hối hận.
Bị nọc độc rắn dục
Dục như sóng trên biển
Kẻ ngu tới đường chết
Bị lửa dục thiêu đốt.
Bà con và anh em
Tất cả đều xa lìa
Khi chết chịu khổ não
Thật không sao nói hết.
Lúc thân chết gõ cửa
Như rơi từ núi cao
Sức mạnh không tránh khỏi
Đưa người vào đường ác.
Sức ấy bắt mọi người
Phá hoại cả thế gian
Thiên chúng đã biết rồi
Phải trừ bỏ phóng dật.
Các căn luôn tham đắm
Không hề biết nhàm chán
Tâm ái luôn tăng trưởng
Như thêm dầu vào lửa.
Trong tất cả các cõi
Đều do ái mà có
Trôi lăn trong địa ngục
Ngạ quỷ và súc sinh.
Do sinh tử quá nhiều
Khổ não mê hoặc tâm
Đã biết do là ái
Đạt được đạo đệ nhất.
Ai mạnh mẽ đoạn ái
Thì không còn khổ não
Sẽ được ngủ an ổn
Là do lìa ân ái.
Người nào luôn siêng năng
Tu tập về trí tuệ
Không bị lưới ân ái
Trời buộc trong sinh tử.
Người nào tâm trống rỗng
Chán ghét là ái dục

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Bỏ đồng trống ô uế
Đến được bờ giải thoát.
Những ai không chán khổ
Sẽ không mừng được vui
Người nào thoát khổ vui
Là đến thành Niết-bàn.
Những ai chịu tu tập
Luôn khởi tâm Từ bi
Người ấy biết nhân quả
Thoát khỏi lưới khổ đau.
Tâm không còn phân biệt
Trừ lối ý phân biệt
Người nào không lỗi lầm
Đạt được đạo vô thượng.
Hòa hợp có chia ly
Sắc đẹp phải suy tàn
Có thân đều phải chết
Tất cả pháp là thế.
Chư Thiên sắp đọa lạc
Tâm dục luôn hoạt động
Hãy biết các pháp này
Không nên sống phóng dật.
Kẻ ngu không hiểu biết
Luôn mong cầu dục lạc
Như tìm dầu trong cát
Thì không thể nào được.
Những ai thích phóng dật
Sẽ không có an vui
Phóng dật chịu khổ lớn
Như rễ cây chắc chắn.
Ta đã nói sự thật
Nghĩa của pháp, phi pháp
Người hãy khéo suy nghĩ
Đừng để sau hối hận.
Nếu những kẻ ngu si
Không nghe lời dạy dỗ
Lúc chết khổ não đến
Lại sinh tâm hối hận.
Trải qua trăm ngàn ức
Na-do-tha triệu năm
Tất cả các Thiên chúng
Đều bị phóng dật đối.
Lửa vô thường đại kiếp
Đốt cháy núi chúa này
Hướng gì thân chư Thiên

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

Như bọt nước, thân chuối.

Các hành đều thay đổi

Các pháp là vô thường

Thế nên không tìm được

An lạc trong các pháp.

Đế Thích đã tìm cách nói pháp lợi ích cho Thiên tử mới sinh nhưng vì phóng dật nên Thiên tử không ghi nhớ một lời. Biết Thiên tử không ghi nhớ, Đế Thích yên lặng. Đánh lễ Đế Thích xong, Thiên tử mới sinh cùng Thiên chúng ca múa vui chơi, các Thiên chúng trở về bản xứ vui chơi trong rừng cảnh. Khắp nơi đều có ao hoa, chim chóc hót rất hay, hang núi sáng rực Thiên chúng cùng vui chơi thọ lạc, phóng dật che lấp tâm, tham đắm dục lạc, bị lửa dục thiêu đốt, từ năm căn phát ra năm ngọn lửa bùng chốc thiêu đốt cả hang tâm, phóng dật che lấp nên xem oán giặc là bạn thân. Tham đắm dục lạc đến khi nghiệp thiện hết, lưu chuyển theo nghiệp, đọa vào địa ngục, ngạ quỷ, súc sinh. Nếu còn nghiệp thiện được sinh trong cõi người, luôn được an vui, thân hình xinh đẹp, có vô lượng công đức thuộc dòng quý tộc, được mọi người yêu mến, hoặc được làm vua, quan, sống lâu, hưởng lạc đến hết đời là nhờ dư báo.

Lại nữa, này các Tỳ-kheo! Đã biết quả báo của nghiệp, hãy quan sát trụ xứ của cõi trời Tam thập tam. Dùng văn tuệ biết trụ xứ thứ ba mươi ba của cõi này tên là Thanh tịnh. Do những nghiệp gì chúng sinh được sinh lên cõi này? Dùng văn tuệ biết chúng sinh có tâm thiện, tin nhân quả, giữ bảy chi giới, thương yêu tất cả chúng sinh, không gần gũi trò chuyện với kẻ ác, luôn tin Tam bảo, tâm ý thanh tịnh, tâm không chướng ngại, ý không tán loạn, không làm ác, không chơi với kẻ hạ tiện xấu ác, luôn nói lời hòa ái với mọi người, nói đúng thời có lợi ích, cúng dường Pháp sư, luôn nghe chánh pháp, bố thí theo khả năng, lúc đi đường không hề trộm một cọng cỏ của người. Thế nào là không sát sinh? Dù thấy ếch ương, rắn không hề sinh tâm giết hại. Vì sao? Vì tất cả chúng sinh đều yêu quý mạng sống, do vậy mà chuyên tâm nhìn kỹ đi thẳng không tổn hại chúng sinh. Lúc có bệnh, vì sợ chết nên mua thịt để chữa bệnh, lúc trời nắng hay vì lâu quá trong thịt sinh trùng, nếu vứt đi thì sợ trùng chết nên thà chết chứ không lấy trùng ra đó là bảo vệ mạng sống của chúng. Người này sợ mọi tội lỗi dù nhỏ. Thế nào là không trộm cướp? Người này luôn đem lợi ích cho mọi loài, thấy phân bò khô trên ruộng biết là của người thì không cố ý lấy, sợ phạm giới trộm. Người này bỏ tâm trộm, giữ giới thanh tịnh, không nhớ, không tạp nhạp. Sau khi chết người này được sinh lên cõi Thanh tịnh thuộc đường lành. Ở đây Thiên tử thọ hưởng an lạc thượng diệu, thân sáng hơn mặt trời, oai đức rực rỡ, thọ hưởng vô lượng diệu lạc cõi trời. Nhờ nghiệp thiện trăm ngàn Thiên nữ vây quanh trang sức vòng hoa y phục cõi trời, cùng Thiên nữ vui chơi thọ lạc trong vườn bảy báu. Sau đó lại đến rừng Lạc lộ đỉnh, thấy vườn xinh đẹp, Thiên tử vui mừng hỏi chư Thiên: Vì sao vườn này đẹp hơn các vườn khác? Có đủ hoa trái, hang núi, sông suối, chim chóc nhộn nhịp lại có nhiều nai báu. Các Thiên vương từng ở chỗ đó nói với Thiên tử mới sinh:

–Thiên tử! Xin biết cho, xưa tôi đã từng nghe Thiên tử trước đây nói rằng: Có Chuyển luân thánh vương tên Đảnh Sinh làm chủ bốn cõi, thọ hưởng vô lượng trăm ngàn diệu lạc không biết chán, dùng sức tự tại đến cõi trời này. Từ cõi trời Tứ Thiên vương đến đây phải mất vô số trăm ngàn năm nơi cõi người. Ở đây thọ hưởng dục lạc không biết đủ, họ cùng ngồi trò chuyện rồi cùng vui chơi với Đế Thích. Biết vườn này có vô số công đức nên họ đến đây vui chơi thọ lạc, vì thế vườn này đẹp cho đến bây

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

giờ. Khi ấy, Đảnh Sinh vương cùng ở đây với Đế Thích tới lúc nghiệp thiện hết, bị thoái đọa. Ta đã từng nghe chư Thiên ở trước kể lại chứ chưa hề thấy: Vườn này xinh đẹp cho đến bây giờ. Nghe thế, Thiên tử mới sinh vui mừng không còn nghi ngờ, trở năm âm nhạc, thọ hưởng năm dục lạc. Trong vườn có loài chim tên Hy Lạp, nhờ nghiệp thiện chim hát kệ cho Thiên tử nghe:

*Chính vì nhân tham ái
Tâm dục không biết đủ
Dục sinh từ tham ái
Tâm ý không thỏa mãn.
Tất cả các chúng sinh
Phần chết luôn xuất hiện
Dù tìm đủ mọi cách
Cũng không thể ngăn được.
Thọ hưởng mọi dục lạc
Nhất định bị thoái đọa
Vì vậy các Thiên tử
Hãy thuận hành chánh pháp.
Chỉ chánh pháp cứu được
Đưa đến con đường lành
Nhờ chánh pháp được sống
Không chánh pháp bị chết.
Người nào thích chánh pháp
Luôn luôn thực hành theo
Từ vui được chốn vui
Không hề thấy khổ não.
Ai không thích chánh pháp
Thích làm việc trái pháp
Sẽ đọa vào địa ngục
Luôn chịu những khổ đau.
Những trụ xứ cõi trời
Ta đã nói rõ hết
Ngoài ra không có được
Những trụ xứ nào khác.
Cõi trời Tam thập tam
Không phải chỗ vi diệu
Làm sao thoát thân chết
Do nghiệp lực vô thường.
Nên biết nhân duyên ấy
Là các pháp vô thường
Pháp Đế Thích đã nói
Mà chư Thiên không hiểu.
Tài trí Kiều-thi-ca
Thân Ngài như kho quý
Yêu thích hoa câu-xa
Lánh xa những kẻ ác.*

*Là cha mẹ chư Thiên
Giỏi giảng thuyết chánh pháp
Chư Thiên ngu không nghe
Do phóng dật, tâm loạn.*

Chim ấy hót kệ xong, nhưng vì phóng dật Thiên tử không biết nhàm chán, vì phóng dật che lấp tâm nên không thọ lãnh lời đó, vẫn cứ tham dục, chỉ nhìn ở hiện tại, không nghĩ đến vị lai. Ở đây thọ hưởng dục lạc đến khi nghiệp thiện hết, vị ấy qua đời, lưu chuyển theo nghiệp đọa vào địa ngục, ngạ quỷ, súc sinh. Nếu còn nghiệp thiện khác, được sinh trong cõi người, luôn được an vui, thích làm việc lành, thân hình xinh đẹp, được mọi người yêu mến là nhờ dư báo.

Lại nữa, này các Tỳ-kheo! Đã biết quả báo của nghiệp, hãy quan sát trụ xứ của cõi trời Tam thập tam, ngoài trụ xứ Tam thập tam ra không còn trụ xứ nào khác. Tự nghĩ chỉ có ba mươi ba trụ xứ này ngoài ra không còn trụ xứ nào khác. Đây là nơi của Thiên vương Thích-ca. Thiên vương có đủ phước đức quyền lực, không ai có được. Cứ thế quan sát đến Thiên chúng nơi tầng trời thứ hai, nhân quả tương xứng, liên tục sinh khởi, gương nghiệp tương xứng nhau mỗi nơi đều sai khác. Quan sát xong, Tỳ-kheo chán ngán, lo sợ vô số sự sinh tử. Sinh tử là nơi nguy hiểm, có đủ khổ: Ái biệt ly (*yêu thương phải xa lìa*), oán tắng hội (*oán ghét phải gặp nhau*), già, bệnh, chết là chốn khổ não thấy vậy Tỳ-kheo chán ngán, than ôi: Thế gian là khổ lớn, cứ chìm trong nơi khổ đau nguy hiểm sinh, già, bệnh, chết mà không hay biết, không mong ra khỏi sự sinh tử ấy, không có chút vui là pháp vô thường, hư hoại, biến đổi, chúng sinh ngu si không hay biết, vì thân làm nhiều việc ác, tuy thân hư hoại nhưng lưới nghiệp vẫn buộc ràng. Quan sát xong Tỳ-kheo nói kệ:

*Tất cả vật cúng dường
Giường nệm và đồ nằm
Thân này sẽ hư hoại
Không có ai cứu được.
Không nhớ đến ân ái
Được dịp thì hại mình
Người trí biết giặc thân
Không gây tạo việc ác.
Thân là nơi bệnh hoạn
Khổ đau đều tập hợp
Nơi chứa nhóm bất tịnh
Chính là cái thân này.
Người trí quan sát kỹ
Thân chết luôn xuất hiện
Thân mạng không trường tồn
Bõng chốc sẽ hoại diệt.
Thân này già từng phút
Không thể trở lại được
Bị ngu si mê hoặc
Ý trẻ nhiều tài sản.
Nên luôn luôn kiêu mạn
Không lợi ích bản thân*

*Của cải đều mất hết
Nghệp ác lại đốt thân.
Nếu không chịu bố thí
Sẽ không được quả vui
Của cải sẽ tiêu hết
Vì tham nên cố giữ.
Nếu đem của cải đó
Cúng dường cho sư trưởng
Thì của đó còn mãi
Keo kiệt, của như cỏ.
Sự tịnh tâm bố thí
Như người dắt kẻ mù
Đời này đến đời sau
Bảo vệ kẻ yếu kém.
Phước giữ bảy chi giới
Không hủy hoại giới nào
Giới bảo vệ trượng phu
Được sinh lên cõi trời.
Người có trí thù thắng
Luôn thích dẹp phiền não
Người này thoát dây trói
Được đến nơi bất thoái.
Biển lớn nơi nguy hiểm
Giới là thuyền bền chắc
Nếu được tâm vô cấu
Là đến bờ giải thoát.*

Tỳ-kheo quan sát và biết rõ về quả báo bố thí, trì giới, trí tuệ, quan sát ba đế xong, đạt Địa thứ mười tám, chán ngán sinh tử, siêng năng tu hành để cầu Niết-bàn, không ở cảnh giới của ma. Địa hành Dạ-xoa biết việc này nói với Hư không Dạ-xoa, Hư không Dạ-xoa nói với Tứ Hộ thế, Tứ Hộ thế nói với Thiên tử cõi trời Tam thập tam, Thiên tử cõi trời Tam thập tam nói với Thiên tử trời Dạ-ma. Cứ thế cho đến cõi trời Quan âm, như đã nói ở trước.

